
Rapport – Analys ökade kostnader ekonomiskt bistånd

2017-11-08

Frida Plym Forshell
Tf Arbetsmarknadsdirektör
Arbets- och företagsnämnden

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
I Bakgrund	4
2 Kostnadsutveckling för ekonomiskt bistånd i Nacka kommun	4
2.1 Ökning av antalet nyanlända hushåll inom ekonomiskt bistånd.....	4
2.2 Orsaker till att nyanlända hushåll behöver ekonomiskt bistånd	5
2.2.1 Glappet – nyanländas tid i kommunen utan etableringsersättning.....	5
2.2.2 Hyreskostnader i relation till nyanländas inkomster	5
2.2.3 Förändrad sammansättning av hushåll	6
2.2.4 Övriga kostnader	6
3 Framtida kostnadsutveckling.....	6
3.1 Kostnad för nyanlända inom etableringen.....	6
3.2 Kostnader efter etableringsperioden	6
4 Åtgärder för att begränsa kostnader för ekonomiskt bistånd	7
4.1 Åtgärder för att uppnå egen försörjning.....	7
4.1.1 Samarbete med Arbetsförmedlingen kring etableringsplan.....	7
4.1.2 Samordning för intensifierade och kombinerade insatser	7
4.1.3 Samordnade insatser för långtidssjukskrivna personers väg till arbete	8
4.1.4 Samarbetet MIA – Mobilisering inför arbete	8
4.1.5 Samordning insatser till personer långt från arbetsmarknaden.....	9
4.1.6 ESF-projekt – kompetensförsörjning till byggbranschen	9
4.1.7 Yrkesvalidering – en snabb väg för rätt kompetens till rätt jobb	9
4.1.8 SFY-utbildningar – yrkessvenska för snabbare väg till arbete.....	9
4.1.9 Eget företagande – en väg till egen försörjning och integration.....	9
4.1.10 Projekt 500 i jobb i samarbete med Arbetsförmedlingen.....	10
4.1.11 Pilotprojekt Jobbflytt.....	10
4.1.12 Andra samarbetsprojekt.....	10
4.2 Åtgärder för att minska glappet.....	10
4.2.1 Samarbete med Arbetsförmedlingen.....	10
4.3 Åtgärder för lägre bostadskostnader	11
4.3.1 Åtgärder för en snabbare väg till egen bostad.....	11
4.3.2 Lägre hyreskostnader.....	11
4.4 Övriga åtgärder	12
4.4.1 Effektivare myndighetsutövning	12

Bilaga 1 Ekonomiskt bistånd	13
Vad är ekonomiskt bistånd?.....	13
Etableringsuppdraget och dess ersättningar	13
Nytt regelverk.....	14
Bilaga 2 Ersättningsexempel	15
Hushållens presumtiva ersättningar	15
Bilaga 3 Hyreskostnader	16
Bilaga 4 Kommunjämförelse	18
Kostnadsutveckling.....	18
Hyreskostnader i andra kommuner	19

Sammanfattning

I denna rapport redovisas det uppdrag som arbets- och företagsnämnden gavs i samband med mål och budget för 2017–2019. Uppdraget var att noga följa kostnaderna för ekonomiskt bistånd och återkomma med förslag på hur fler Nackabor ska kunna klara sin egen försörjning och att behovet av ekonomiskt bistånd därmed dämpas. I uppdraget ingick även att göra en fördjupad jämförelse med kommuner som genomfört ett framgångsrikt arbete på området. Uppdraget redovisades till arbets- och företagsnämnden den 27 september 2017 som då återremitterade ärendet för komplettering av följande punkter; förtydligande de kostnader som uppstår för kommunen under en nyanländs etableringsperiod, beskrivning av de kostnader som kan uppstå för kommunen om en nyanländ inte når egen försörjning och egen bostad efter etableringsperioden samt förslag på bättre anpassning av bostadens standard och storlek till vad som kan antas vara möjligt efter den initiala etableringsperioden.

I Bakgrund

I mål och budget för 2017–2019 gavs arbets- och företagsnämnden i uppdrag att noga följa kostnaderna för ekonomiskt bistånd och återkomma med förslag på hur fler Nackabor ska kunna klara sin egen försörjning och att behovet av ekonomiskt bistånd därmed dämpas. I uppdraget ingår att göra en fördjupad jämförelse med andra kommuner som genomfört ett framgångsrikt arbete på området.

Ärendet återremitterades 2017-09-27 av arbets- och företagsnämnden till verksamheten för att återkomma med en mer omfattande analys. Denna analys bör omfatta en tydligare beskrivning av de kostnader som kommunen får under en nyanländs etableringstid, vilka kostnader som kommunen får om en nyanländ inte når egen försörjning eller egen bostad samt en översyn av nuvarande standard och storlek. I uppdraget ingår också att återkomma med förslag på hur en anpassning av genomgångsbostäderna standard och storlek till vad som kan antas vara möjligt efter den initiala etableringstiden givet de nyanländas möjlighet till egen försörjning.

2 Kostnadsutveckling för ekonomiskt bistånd i Nacka kommun

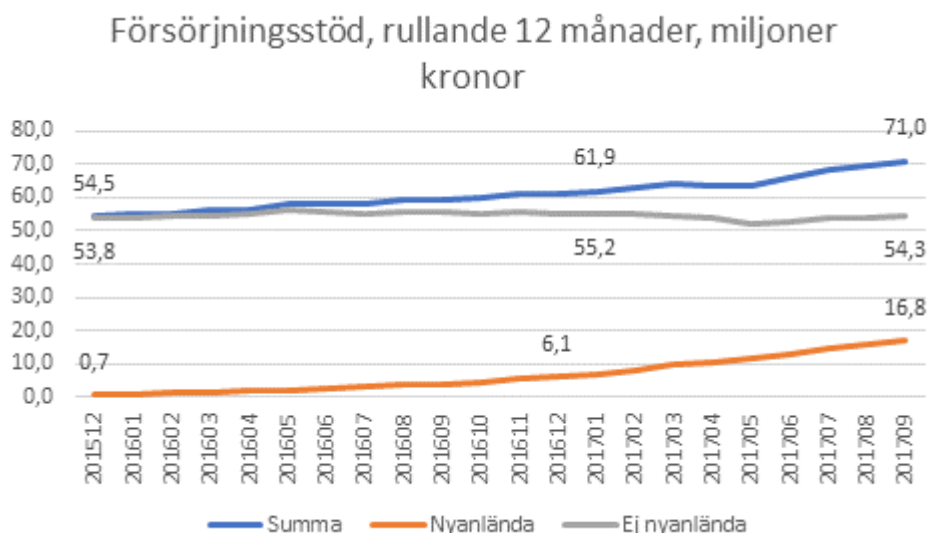
2.1 Ökning av antalet nyanlända hushåll inom ekonomiskt bistånd

Nacka kommuns kostnader för ekonomiskt bistånd har ökat med 30 procent från december 2015 till september 2017.

Antalet nyanlända hushåll som inte har tillräcklig egen försörjning för att uppnå en skälig levnadsnivå och därför söker ekonomiskt bistånd har ökat från sex hushåll i juli 2015 till 177 hushåll i september 2017.

Kostnaden för de nyanlända hushållen har under samma period ökat kraftigt, från en årskostnadsnivå på knappt 1 miljoner kronor i december år 2015 till en årskostnadsnivå på knappt 17 miljoner kronor i september år 2017. Kostnaden för övriga hushåll har under perioden i stort sett varit oförändrad. Se figur 1.

Figur 1

2.2 Orsaker till att nyanlända hushåll behöver ekonomiskt bistånd

2.2.1 Glappet – nyanländas tid i kommunen utan etableringsersättning

En nyanländ person som deltar i planerade aktiviteter i enlighet med sin individuella genomförandeplan, så kallade etableringsplan, har rätt till statlig etableringsersättning. Personen har också rätt till etableringsersättning under den tid då han eller hon deltar i etableringssamtal för att upprätta en etableringsplan (se bilaga 1). En av orsakerna till att en nyanländ har sökt ekonomiskt bistånd är det så kallade glappet, vilket är den tid som den nyanlände vistas i kommunen utan försörjning via statliga ersättningar. Glappet uppstår från den nyanländes ankomst till kommunen och sträcker sig fram till dess att denne efter beslut från Arbetsförmedlingen får etableringsersättningen utbetald av Försäkringskassan.

Den genomsnittliga tiden för glappet för nyanlända Nackabor beräknat från sommaren 2015 till efter sommaren 2017 var 114 dagar. För de nyanlända som ankommit till kommunen under sommaren och hösten 2017 ses en progression då genomförda åtgärder som beskrivs nedan har gett utdelning. Det finns indikationer på att glappet för närvarande ligger under 40 dagar.

Kommunen erhåller ett schabloniserat engångsbelopp på 7 500 kr per nyanländ mellan 20 och 65 år och 3 000 kr per nyanländ under 20 år som kompensation för kostnader som uppstår under glappet, vilket täcker cirka 30 dagars glappkostnader per nyanländ.

2.2.2 Hyreskostnader i relation till nyanländas inkomster

En annan orsak till att nyanlända söker ekonomiskt bistånd är differensen mellan deras inkomster i form av statliga ersättningar och deras boendekostnader. Hyresnivåerna är generellt sett högre i Storstockholm än i andra delar av landet, samtidigt som de statliga ersättningarna sätts efter riksgemensamma schabloner. För personer som är etablerade på arbetsmarknaden kompenseras ofta de dyra hyreskostnaderna av ett högre löneläge än i övriga landet. För nyanlända (och övriga personer) som ännu inte kommit in på arbetsmarknaden finns inte motsvarande kompensation. Se även avsnitt 4.3.2 om hyresnivåer och exempel på hyreskostnader i bilaga 3.

2.2.3 Förändrad sammansättning av hushåll

Under innevarande år har fler barnfamiljer anvisats till Nacka kommun än föregående år. Barnfamiljers bostad har som regel högre hyreskostnader. Samtidigt uppbär endast de vuxna i hushållet statlig etableringsersättning. Detta innebär en större differens mellan inkomster i form av statliga ersättningar (inklusive barnbidrag) och hyreskostnader än för hushåll utan barn.

2.2.4 Övriga kostnader

En majoritet av arbets- och företagsnämndens kunder, varav de flesta är ensamstående utan barn, söker försörjningsstöd enligt riksnorm, se bilaga 1. I de fall kunden har sysselsättning eller annan aktivitet beviljas utöver norm även SL-kort samt reskassa till kunder med täta vårdkontakter. Kostnad för nödvändig tandvård utöver norm beviljas med i snitt 4500 kronor per kund. Generellt beviljas ekonomiskt bistånd i form av riksnorm, försörjningsstöd och livsföring i övrigt. Övriga kostnader som inte bedöms som skäligen eller som kan tillgodoses genom riksnormen avslås i regel.

3 Framtida kostnadsutveckling

3.1 Kostnad för nyanlända inom etableringen

Prognosen för antal anvisade nyanlända till Nacka kommun är 304 personer för 2018, att jämföra med 370 personer för 2017. De nyanländas behov av ekonomiskt bistånd före (glappet) och under etableringsperioden förväntas vara något mindre än 2017, främst på grund av ett lägre antal nyanlända, men också på grund av genomförda insatser för att bland annat minska glappet.

3.2 Kostnader efter etableringsperioden

När etableringsperioden är slut minskar inkomsten i form av statliga bidrag, vilket medför att individer som inte har lyckats etablera sig på arbetsmarknaden vänder sig till kommunen för hjälp med försörjningsstöd eller för att kompensera för en låg statlig ersättning i form av till exempel aktivitetsstöd. Utvärdering av de insatser som görs under etableringsperioden för att lotsa nyanlända mot egen försörjning visar att för de nyanlända som kom till Nacka innan 2016 var effektiviteten relativt god och endast cirka 20 % av dem uppbär fortfarande ekonomiskt bistånd. Under 2016 och framåt har sammansättningen av anvisade hushåll förskjutits från att i huvudsak bestå av ensamstående män, med relativt kort ”startsträcka” till etablering, till att majoriteten består av barnfamiljer där den ena föräldern sällan har förvärvsarbetat. Antalet nyanlända som årligen anvisats till kommunen har under samma period ökat kraftigt, vilket har medfört uppskalningsproblem – inte minst vad gäller förmåga att snabbt ta fram etableringsplaner och tillgång till kostnadseffektiva bostäder.

Om man inte uppfyller villkoren för a-kassan efter etableringsperiodens två år har man möjlighet till Arbetsförmedlingens aktivitetsstöd i 300 dagar, eller 450 dagar om man försörjer minderåriga barn. Aktivitetsstödet som är 223 kronor per dag är en lägre ersättning än den ersättning man har rätt till inom etableringstiden. När man uppbär aktivitetsstöd ingår man i jobb- och utvecklingsgarantin och har liknande insatser som då man ingår i etableringen, men man har inte rätt till andra tillägg, såsom man har när man ingår i etableringen. På samma sätt som a-kassan sänks aktivitetsstödet när man har fått aktivitetsstöd en viss tid, vanligtvis efter 200 dagar.

Skillnaden i ersättning per månad för den enskilde blir därmed relativt stor och innebär med stor sannolikhet att fler personer kommer att vara i behov av att ansöka om ekonomiskt bistånd för sin försörjning efter etableringsperioden.

Ett flertal familjer förväntas också ha behov av hjälp med tillfälligt boende. Eventuellt stöd ges i enskilda fall utifrån ett barnperspektiv.

4 Åtgärder för att begränsa kostnader för ekonomiskt bistånd

Det finns mycket kommunen och övriga aktörer kan göra enskilt och i samverkan för att få fler Nackabor till egen försörjning på kortare tid, vilket är den mest kraftfulla åtgärden för att dämpa behovet av ekonomiskt bistånd. Det är också viktigt att minska glappet samt att i möjligaste mån påverka så att de nyanlända klarar sina hyror själva för att de inte ska behöva kompletterande försörjning via ekonomiskt bistånd.

Arbets- och företagsnämndens uppdrag är att bistå Nackabor till egen försörjning genom arbete, studier eller eget företagande vilket ligger helt i linje med ansatsen att begränsa kostnaderna för ekonomiskt bistånd. I nedanstående avsnitt redovisas de särskilda projekt och satsningar som genomförs utöver ordinarie myndighetsutövning inom området.

4.1 Åtgärder för att uppnå egen försörjning

Sveriges kommuner och landsting (SKL) uppger att de ser att tidiga insatser, redan under asylprocessen, är ett framgångsrecept för etablering. Vägen till arbete kortas genom att tidigt undersöka vad de nyanlända själva kan göra för att nå egen försörjning, ta reda på de nyanländas yrkesmässiga bakgrund, förmågor och erfarenheter samt genom att kartlägga det lokala näringslivets behov av arbetskraft för effektiv matchning. Att skapa ett fördjupat samarbete mellan alla de som möter de nyanlända och involvera civilsamhället ökar även det möjligheterna för de nyanlända att nå egen försörjning.

4.1.1 Samarbete med Arbetsförmedlingen kring etableringsplan

Från den 1 april 2017 får nyanlända som flyttar till Nacka en individuell etableringsplan framtagen av Arbetsförmedlingen i samarbete med kommunen. Syftet med samarbetet är att påskynda vägen till egen försörjning. Genom att samarbeta kring den enskilda individen kan insatser från kommunen och Arbetsförmedlingen samordnas och en gemensam handlingsplan skapas. Första mötet med Arbetsförmedlingen och kommunen, då den nyanlända skriver in sig och därmed erhåller den lägre formen av etableringsersättning, ska ske inom en vecka från ankomst. Etableringsplanen ska efter det vara upprättad inom ytterligare en vecka och utformas utifrån den nyanländas utbildningsbakgrund, tidigare arbetslivserfarenhet och behov av utbildning och andra insatser för att ge stöd på vägen till arbete.

4.1.2 Samordning för intensifierade och kombinerade insatser

Ett annat prioriterat utvecklingsområde är att intensifiera insatserna för den nyanlända. Varje enskild individ behöver en individuell kombination av insatser, språk, samhällsorientering, praktik etcetera och dessa insatser behöver i kombination utgöra en heltid för att påskynda vägen till

etablering och egen försörjning. I dagsläget har Arbetsförmedlingen haft svårt att styra arbetet mot heltidsinsatser och detta kommer att vara ett av kommunens prioriterade utvecklingsområden under hösten 2017.

I samarbete med Arbetsförmedlingen startar nu även arbetet med att tillsätta så kallade extratjänster i välfärden som även kan erbjudas nyanlända. Under 2017 har fokus riktats mot att stärka samarbetet och öka förståelsen mellan Arbetsförmedlingen, jobb- och utbildningsexperterna (vilka väljs av den nyanlända kunden) och kommunen gällande samtliga målgrupper.

Nacka kommun och Arbetsförmedlingen har även inlett ett samarbete med syfte att hitta digitala servicetjänster till stöd för individ och företagare för att underlätta matchning mellan individen och lediga jobb. Ambitionen är att effektivisera processen genom gemensam användning av digitala system.

4.1.3 Samordnade insatser för långtidssjukskrivna personers väg till arbete

Kommunen genomförde i samarbete med Försäkringskassan under år 2016 ett gemensamt projekt för personer som uppbär ekonomiskt bistånd, är långvarigt sjukskrivna och har bristande kunskaper i svenska språket. Syftet med projektet var att öka kunskapen om målgruppen samt att utröna om personerna befann sig i rätt ersättningssystem. De personer som inte har någon arbetsförmåga ska få stöd att söka om varaktig sjuksättning och de utan medicinska hinder för arbetsrehabilitering ska få stöd att närma sig arbetsmarknaden. Med erfarenheterna från projektet har kommunen nu två leverantörer av förrehabiliterande insatser. Målgruppen, som insatsen riktar sig till, är personer som uppbär ekonomiskt bistånd, är långvarigt sjukskrivna utan medicinska hinder för arbetsrehabilitering och har bristande kunskaper i svenska språket. Målsättningen med insatsen är att personerna ska börja se sina förmågor, må bättre och kunna hantera smärta och stress bättre.

4.1.4 Samarbetet MIA – Mobilisering inför arbete

Fem samordningsförbund i Stockholms län med elva medlemskommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Stockholms läns landsting, har sökt och fått beviljat medel för projektet MIA - Mobilisering inför arbete. Projektidén är att tillämpa och utveckla samordnade insatser från flera välfärdsaktörer för att möta individens förutsättningar och behov inom ramen för den finansiella samordningen. Huvudsakliga metoder som utvecklas är myndighetsgemensamma plattformar som skapar ökad samverkan mellan berörda aktörer och utvecklar insatser riktade till målgruppen.

Insatser till målgruppen avser framför allt förrehabiliterande insatser och arbetsträning hos arbetsintegrerade sociala företag (ASF) samt stöd till arbete genom Supported Employment (SE) och Case Management (CM). Genom detta projekt kommer de nyanlända som behöver samordnade insatser att komma ett steg närmare egen försörjning. Arbetet med dessa individer är långsiktigt och kan ibland ta flera år vilket betyder att det inte går att förvänta sig ekonomiska förändringar under 2017.

4.1.5 Samordning insatser till personer långt från arbetsmarknaden

Nacka kommun har hos samordningsförbundet VärNa ansökt om, och fått beviljat, en förstudie med syfte att analysera de personer som bedöms sakna arbetsförmåga, men inte heller bedöms uppfylla kriterierna för sjukersättning. Genom att samordnat titta på modell och målgrupp över myndighetsgränserna hoppas samarbetsparterna finna metoder och samordnade insatser som leder till att dessa personer får en ökad livskvalitet, får rätt insatser, gör färre misslyckade arbetsrelaterade försök samt får rätt ekonomisk ersättning. Förstudien ska genomföras under hösten 2017.

4.1.6 ESF-projekt – kompetensförsörjning till byggbranschen

Nacka, Värmdö och Solna har tillsammans ansökt och beviljats medel från Europeiska Socialfonden (ESF) för ett projekt kring kompetensförsörjning till byggbranschen. Projektets mål är att utveckla och förstärka byggutbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen för att öka kompetensförsörjningen till byggbranschen. Idag har byggutbildningar i gymnasieskolan ett sjunkande söktryck. Samtidigt har många nyanlända erfarenheter från byggande i sina hemländer. Projektet syftar bland annat till att ge dessa personer, med hjälp av vuxenutbildning, kompetens så att de kan bidra till kompetensförsörjningen till byggbranschen.

4.1.7 Yrkesvalidering – en snabb väg för rätt kompetens till rätt jobb

Validering inom olika praktiska yrken är en möjlighet för personer med erfarenhet från exempelvis olika hantverksyrken att få en bedömning av sin formella och/eller reella kompetens. Grundtanken med validering av personens kompetens är att förkorta utbildningstiden samt tiden till anställning för bland andra nyanlända. Flera parter ansvarar i dag för valideringen och valideringsprocessen behöver därför vidareutvecklas gemensamt.

4.1.8 SFY-utbildningar – yrkessvenska för snabbare väg till arbete

Nacka kommun har utbildningar i svenska med yrkesinriktning (SFY), en utbildning som kombinerar svenska för invandrare (SFI) inriktat mot ett visst yrke med gymnasiekurser inom yrkesområdet samt praktik. Flera anordnare i Nacka har visat intresse för att starta SFY Vård i och med debatten om att återinföra yrkeskategorin Vårdbiträde. Viss problematik kring ersättning under dessa utbildningar har uppstått då personerna inte kan söka studielån för den del av utbildningen som består av SFI-kurs.

4.1.9 Eget företagande – en väg till egen försörjning och integration

Nyanlända som vill starta företag är en viktig komponent i Nackas integrationsarbete för lokal tillväxt och för att få individer i självförsörjning. Ett pilotprojekt kallat ”Entreprenörshubben” har bedrivits under perioden maj 2016 till maj 2017 och kommer efter goda resultat göras till en permanent verksamhet bland andra arbetsmarknadsinsatser och samarbeten. Syftet är att stötta nya Nackabor till egen försörjning genom företagande och entreprenörskap. Verksamheten inkluderar även ett akademikerspår vilket syftar till att hjälpa personer med högre utbildning att snabbare nå arbetsmarknaden.

4.1.10 Projekt 500 i jobb i samarbete med Arbetsförmedlingen

Under hösten 2017 startade ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen och Nacka kommun med syfte att lotsa (minst) 500 personer till egen försörjning innan januari 2019. Genom paketerade jobbspår inom bristyrken där arbetsgivare är villig att anställa om tycke uppstår hoppas kommunen och Arbetsförmedlingen att påskynda att fler arbetsökande skall komma i enklare första jobb inom etableringsperioden. Projektet riktar insatser direkt mot de individer som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen och Nacka kommun som endast bedöms behöva en relativt kortare insatstid för att nå egen försörjning. Insatsformen består av yrkesutbildningar inom kommunal vuxenutbildning i kombination med svenska för invandrare och praktik hos en arbetsgivare. Det kan även vara aktuellt med yrkesutbildningar där i regi med Arbetsförmedlingens upphandlade utbildningsföretag. Utbildningen ska generellt inte överstiga ett år. Projektet formaliserar samarbetet mellan Nacka kommun och Arbetsförmedlingen i form av gemensamma genomförande-/etableringsplaner, gemensam syn på rättigheter och skyldigheter för individen och gemensam syn på vilka insatser som snabbast leder till egen försörjning.

4.1.11 Pilotprojekt Jobbflytt

Under sommaren upphandlades pilotprojektet "Jobbflytt". I projektet erbjuds nyanlända möjlighet till helhetslösningar med arbete, bostad och övriga lösningar utifrån hushållsspecifika behov till exempel barnomsorg och skola. För att snabbt utveckla denna verksamhet pågår ett brett samverkansarbete och erfarenhetsutbyte med andra aktörer och kommuner för att dra nytta av goda idéer och resultat på området. Syftet med pilotprojektet är att snabbt få ut 10-15 nyanlända i egen försörjning och egen bostad. Pilotprojektet startades upp i augusti och ska utvärderas i mars 2018.

4.1.12 Andra samarbetsprojekt

Nacka kommun deltar i ett projekt med syfte att utforska om och hur samarbete mellan Arbetsförmedling och kommuner på regional nivå kan stödja den samverkan som sker på lokal nivå. Det kan exempelvis handla om att i tidiga skeden tillföra information om nationella initiativ, ta ställning till principiella frågeställningar som försvårar samarbetet på lokal nivå samt att samordna och leda arbete med initiativ som involverar flera kommuner och aktörer t.ex. i större projekt.

Vidare har kommunen anmält intresse för att bidra i den statligt initierade Arbetsmarknadsutredningens arbete med att föreslå hur kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken bör förtydligas, och hur enskilda kommuner, i de fall det är effektivt, i högre grad ska kunna medverka i genomförandet av arbetsmarknadspolitiken

4.2 Åtgärder för att minska glappet

4.2.1 Samarbete med Arbetsförmedlingen

Att påskynda upprättandet av etableringsplan för Nackas nyanlända är högst prioriterat för att minska glappet. I syfte att förkorta handläggningstider, stärka kundnyttan i form av bättre etableringsplaner och öka samverkan mellan myndigheterna tas etableringsplanerna fram i samarbete mellan Arbetsförmedlingen och kommunen som också beskrivits ovan (avsnitt 4.1.1).

Det initiala etableringssamtalet mellan den nyanlända, Arbetsförmedlingen och kommunen äger rum i en lokal som kommunen hyr i Orminge.

Från den 1 januari 2018 kommer Försäkringskassan att ta över handläggningen av etableringsersättningen från Arbetsförmedlingen, vilket bör förkorta handläggningstiden och minska glappet då Försäkringskassan redan nu administrerar utbetalningen av ersättningen.

Från den 1 januari 2018 utökas även det digitala samarbetet med Arbetsförmedlingen genom tillgång till en ny digital tjänst. Kommunen kan via tjänsten snabbare se vilken insats den nyanlända har och omfattningen av denna samt hur länge den sträcker sig. Genom att kunna tillgå denna information kan kommunen bättre avgöra om kompletterande ekonomiskt bistånd behöver ges. Utöver detta kan även kommunen bättre följa upp om den enskilde deltagit vid de arbetsmarknadspolitiska program och utbildningar som den åtagit sig, vilket är en förutsättning för att ge den nyanlända rätt insatser.

4.3 Åtgärder för lägre bostadskostnader

4.3.1 Åtgärder för en snabbare väg till egen bostad

Kommunen arbetar med förstärkt stöd till nyanlända Nackabor för att finna bostäder vars kostnader bättre matchar de förväntade inkomster hushållen har efter avslutad etableringsperiod. Arbetet innefattar bland annat tydlig och tidig information om kommunens ansvar i förhållande till det egna ansvaret kring bostadsökande, effektiv uppföljning och så kallad bointroduktion.

4.3.2 Lägre hyreskostnader

Höga hyreskostnader för de tillfälliga genomgångsbostäder som nyanlända tilldelas efter anvisning till kommunen är en orsak till att en så stor andel av de nyanlända Nackaborna inte klarar sin försörjning. Hyresnivåerna är i många fall för höga för att kunna bekostas med den statliga etableringsersättningen, etableringstillägg för barn, barnbidrag och bostadsbidrag/bostadsersättning som den nyanlände får via Försäkringskassan.

I Nacka tillämpas bruksvärdeshyra. Grunden för bruksvärdeshyran är läget, storleken, standard, eventuell möblering, närhet till service och kommunikationer samt förhållandet till andra liknande lägenheter i området. Om bruksvärdeshyran överstiger hushållets betalningsförmåga så finns risk för att hushållet behöver försörjningsstöd för mellanskillnaden. Vid matchning mellan kommunanvisade hushåll och tillgängliga bostäder eftersträvas en bostadsyta på i genomsnitt 17 kvadratmeter per person, vilket är tänkt att leda till en hyresnivå som är möjlig att bekosta med de statliga ersättningar som den nyanlände erhåller.

Då bostadstillgången är begränsad får kommunen nyttja de bostäder som finns till buds även om de inte är optimala i alla delar. Det är i praktiken svårt att åstadkomma bostadsyta på max 17 kvadratmeter per person. Under 2017 har den genomsnittliga ytan varit cirka 21 kvadratmeter, vilket i en del fall medför högre hyreskostnader än de aktuella hushållen klarar av sett till deras inkomster i form av statliga ersättningar. Även i fall då bostadsyta på 17 kvadratmeter per person uppnås kan framför allt hushåll med många barn och därmed högre hyreskostnader per vuxen vara i behov av kompletterande ekonomiskt bistånd.

Vidare är det en stor utmaning för hushållen att på egen hand betala hyra för en bostad med 17 kvadratmeter per person efter etableringsperiodens utgång, även om de vuxna i hushållet har egen försörjning. Bostadsytan under etableringsperioden skapar då en inlåsnings effekt, eftersom skillnaden mellan den bostad man får hyra på genomgångskontrakt med bidrag från staten och försörjningsstöd från kommunen och den bostad man har råd att hyra med sin egen inkomst är så stor att incitamentet att snabbt komma ut i egen försörjning minskar.

Parametern ”bostadsyta per person” bör således ses över och anpassas för att bättre harmoniera med hushållens betalningsförmåga efter etableringsperioden i syfte att minimera behovet av kompletterande försörjningsstöd under och efter etableringsperioden och begränsa eventuella inlåsnings effekter. Samtidigt måste de bostäder som anskaffas för sociala ändamål möjliggöra en matchning som ger en mindre kvadratmeteryta per person än idag om en önskad minskning av bostadsytan ska kunna få genomslag i praktiken.

Vid matchning tas också hänsyn till lägsta acceptabla standard, till exempel vad gäller att dela bostad, kök och badrum med andra personer. Behoven varierar från hushåll till hushåll och måste bedömas individuellt. Om en översyn av bostadsyta per person ska genomföras bör även bedömningen av lägsta acceptabla standard utvärderas.

För att ytterligare minska hyreskostnader för nyanlända bör kommunen i så stor utsträckning som möjligt undvika de bostadsalternativ som är minst fördelaktiga ur ett hyreskostnadsperspektiv. Det kan till exempel handla om privatinhyrning i stora villor där hyran är hög och möjligheten att inhysa flera hushåll är låg, eller inneboendebostäder där den inneboende inte har möjlighet att få bostadsersättning. Ett arbete med att mer specifikt identifiera vilka dessa variabler är pågår.

4.4 Övriga åtgärder

4.4.1 Effektivare myndighetsutövning

Den 1 april 2017 lanserade Nacka kommun som en av de första kommunerna i landet en digital ansökan om ekonomiskt bistånd med syfte att förenkla för kommuninvånarna i behov av tillfälligt ekonomiskt stöd på vägen mot egen försörjning. I samband med lanseringen förändrades även myndighetsorganisationens arbete. Grunden för det nya arbetssättet är kommunens grundläggande värdering om förtroende för människors egen förmåga och vilja att ta ansvar. För att fortsätta utvecklingen av nya effektivare arbetssätt startar under hösten 2017 en automatisering av handlägningsprocessen för ekonomiskt bistånd, så kallad robohandläggning. Syftet är en effektivare myndighetsutövning, ökad kundnytta och frigörande av resurser för ökat fokus på etablering och egen försörjning. I detta arbete är Trelleborgs kommun en partner i erfarenhetsutbyte och lärande.

Bilaga I Ekonomiskt bistånd

Vad är ekonomiskt bistånd?

Ekonomiskt bistånd är ett stöd som till den som har ekonomiska problem. Ekonomiskt bistånd till försörjning är ett så kallat försörjningsstöd. Försörjningsstödet består av dels riksnormen som är en miniminivå för kostnader, dels skäliga kostnader utanför riksnormen. I riksnormen ligger kostnader som är någorlunda lika för alla. Den så kallade riksnormen bestäms varje år av regeringen. Den ligger till grund för nivån på det ekonomiska biståndet. Beloppen för de olika posterna som ingår i riksnormen grundar sig på pris- och konsumtionsundersökningar som utförs av Konsumentverket. Riksnormen för försörjningsstöd finns på Socialstyrelsen hemsida. Beloppen gäller som miniminivå för de behov som riksnormen ska täcka. Riksnormen tar hänsyn till hur många personer som finns i hushållet, ålder på barn och skolungdomar, om barn och skolungdomar äter lunch hemma, om vuxna är ensamstående eller sammanboende. Riksnormen innehåller kostnader för livsmedel, kläder och skor, fritid och lek, hygien, barn- och ungdomsförsäkring, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon och TV-avgift.

Kostnader för boende och en del andra behov där variationen kan vara stor, ligger utanför riksnormen. Eftersom dessa kan variera beroende till exempel på var och hur man bor kan vad som är skäligt inte bestämmas på nationell nivå. Andra skäliga kostnader utanför riksnormen som kan bli aktuella är förutom boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring och medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa. Nivån på kostnaderna ska vara skälig.

Etableringsuppdraget och dess ersättningar

Etableringsuppdragets syfte är att underlätta för personer som är nya i Sverige för att de, så snabbt som möjligt, ska lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning i landet. Det är Arbetsförmedlingen som har det samordnande ansvaret för etableringen.

Arbetsförmedlingen beslutar om etableringsplan och etableringsersättning. Försäkringskassan betalar ut etableringsersättning samt beslutar och betalar ut etableringstillägg och bostadsersättning. I juli månad har 342 av de 361 nyanlända Nackabor en etableringsplan varav 339 personer har en hundra procentig plan och därmed har rätt till full etableringsersättning, enligt Arbetsförmedlingens statistik. Ingen mer uppdaterad statistik har varit möjlig att få från arbetsförmedlingen.

Full etableringsersättning är 308 kronor per dag, utbetalat för fem kalenderdagar i veckan till vuxna nyanlända mellan 20–64 år. Etableringsersättningen, på cirka 6 500 kronor per månad, är den samma oberoende av vilken region den nyanlände är bosatt i och sätts alltså inte med hänsyn till olika regioners hyres- och levnadskostnader. Ett etableringstillägg för barnfamiljer kan även betalas ut. Det uppgår från 800 till 1500 kronor för hemmavarande barn under 20 år. Etableringstillägg kan betalas ut för maximalt tre barn och en familj kan få högst 4 500 kronor i etableringstillägg per månad. Den som bor ensam i en egen bostad och är folkbokförd där samt äger eller har hyreskontrakt på bostaden kan få bostadsersättning. Bostadsersättning kan maximalt uppgå till 3 900 kronor.

Nytt regelverk

Den 1 januari 2018 träder ett nytt regelverk kring etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare i kraft. Det nya regelverket medför vissa förändringar för kommunen gällande etableringen av nyanlända och kan ha påverkan på ekonomiskt bistånd. Bland annat kommer den så kallade rättigheten till etableringsplan ersätts med anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program, etableringsprogrammet. Den som är inskriven i etableringsprogrammet ska omfattas av ett åtgärdssystem, i likhet med andra arbetslösa som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Det innebär att deltagarna kan varnas eller stängas av från sin ersättning under en kortare eller längre tid.

Det införs en utbildningsplikt för nyanlända. Utbildningsplikten innebär att alla nyanlända som bedöms vara i behov av utbildning för att få ett arbete, kan anvisas till utbildning. Genom utbildningsplikten tydliggörs individens ansvar att skaffa sig de kunskaper som krävs för att kunna matchas mot arbete, alternativt delta i fortsatta studier.

Det tidigare konstruktionen med överhoppningsbar tid försvinner. Istället kan individen ta del av 24 månaders heltidsinsatser, alternativt insatser på hel- och deltid som motsvarar 24 månaders insatser. Insatserna kan ges inom en 36-månadersperiod, räknat från handlingsplanens upprättande. Den nya etableringsförordningen innehåller ingen bedömning av individens prestationsförmåga, i princip alla nyanlända bör omfattas av etableringsinsatser så länge de har möjlighet att alls tillgodogöra sig några av de insatser som finns i programmet. Det inkluderar även rehabiliterande insatser, om individen har sådana behov.

Målgruppen justeras till åldern 20–64 år. Tidigare har 18–19 åringar som saknar föräldrar i landet också haft möjlighet att få en etableringsplan. Ambitionen är dock att denna grupp i första hand ska fullgöra sin gymnasieutbildning. Handläggningen av den ersättning som utgår till nyanlända som tar del av etableringsinsatser, den s.k. etableringsersättningen, flyttas från Arbetsförmedlingen till Försäkringskassan. Det innebär att Försäkringskassan både kommer att besluta om rätten till och betala ut etableringsersättning, på motsvarande sätt som för aktivitetsstöd.

Bilaga 2 Ersättningsexempel

Hushållens presumtiva ersättningar

I tabell nedan exemplifieras ett antal olika hushållstypers ersättningar för att skapa en bild av respektive hushållstyps betalningsförmåga avseende hyresnivå. Tabellen baseras på följande antaganden; barnen är över 11 år och under 14 år där etableringstillägget är 3000 kronor eller 4500 kronor och under 11 år där det står att etableringstillägget är 800 kronor. Beloppen för riksnormen baseras på samma antaganden. För bostadsbidrag/-ersättning och etableringsersättning och eventuellt barntillägg har maxbeloppen angivits.

Ekonomiskt utrymme hyreskostnad

Betalningsförmåga, nyanlända i etableringsperiod	Ensamstående	Ensamstående + 1 barn	Par	Par + 1 barn	Par + 2 barn	Par + 3 barn	Par + 4 barn	Par + 6 barn
Barnbidrag		1 050		1 050	2 250	3 880	5 940	10 540
Bostadsbidrag/-ersättning	3 900	3 400		2 900	3 700	4 700	4 700	4 700
Etableringsersättning	6 470	6 470	12 940	12 940	12 940	12 940	12 940	12 940
Etableringstillägg barn		800		800	3 000	4 500	4 500	4 500
Summa bidrag	10 370	11 720	12 940	17 690	21 890	26 020	28 080	32 680
Riksnorm + gemensamma hushållskostnader	-3 930	-6 730	-6 430	-9 820	-13 130	-16 470	-19 830	-26 410
Försörjningsstöd (el ¹ , resor, hemförsäkring exkl. hyra) ²	-1 309	-1 385	-1 385	-2 287	-2 385	-2 458	-2 523	-2 621
Betalningsförmåga hyreskostnader	5 131	3 605	5 125	5 583	6 375	7 092	5 727	3 649

¹ Kostnadsposten el inkluderar både kostnad för nät och förbrukning

² Kostnader som kan beviljas utanför riksnormen om de bedöms vara skäligen är boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa

Bilaga 3 Hyreskostnader

Hyressättningen för den boende sker utifrån bruksvärdeshyra. Grunden för bruksvärdeshyran är läget, storleken, standard, eventuell möblering, närhet till service och kommunikationer samt förhållandet till andra liknande lägenheter i området.

I Nacka finns olika sorters genomgångsbostäder. Nedan beskrivs de vanligaste bostadslösningarna bland de som anskaffats under 2016 och 2017 inklusive hyresnivåer samt ungefär hur många hushåll/personer som bor i respektive boendeform.

Inhyrning via privatpersoner

Kommunen har tillgång till cirka 35 stycken bostäder genom inhyrning via privatpersoner. Dessa bostäder inkluderar många olika varianter – allt från rum i del av bostad till fristående villa. Cirka 140 personer bor i dagsläget i bostäder som inhyrs från privatpersoner.

Storlek på bostaden varierar mycket bland de bostäder som hyrs in via privatpersoner. Ett exempel på bostad som är inhyrd via privatperson kan vara ett rum där ett ensamhushåll bor inneboende som kostar 4 500 kr per månad att hyra av kommunen. Ett annat exempel är en villa på 135 kvadratmeter som kostar 21 163 kr per månad att hyra av kommunen.

Inhyrning via kommersiell aktör

Kommunen har tillgång till cirka 80 stycken bostäder genom inhyrning via kommersiella aktörer. Dessa bostäder består främst av lägenheter som hyrs in via bostadsbolag. Cirka 240 personer bor i dagsläget i de bostäder som inhyrs från kommersiella aktörer (sedan 2016).

Flertalet av de bostäder som hyrs in från kommersiella aktörer är mellanstora och samtidigt yteffektiva lägenheter. Det är fördelaktigt såväl för kommunen att hyra in och för det hushåll som i nästa led hyr bostaden av kommunen. Ett exempel är en lägenhet på 38 kvadratmeter, med två rum, som kostar 6 808 kr per månad att hyra av kommunen.

Kommunal fastighet – tidsbegränsat lov

Kommunen har byggt ett flerbostadshus med tidsbegränsat bygglov och ställt om en rad fastigheter till bostäder med tidsbegränsat bygglov. Cirka 90 personer bor i dessa kommunala fastigheter (sedan 2016).

I det fall det handlar om flerbostadshus med tidsbegränsat lov som kommunen köper in som så kallade ”modulhus” finns liten möjlighet att påverka planlösningen, förutom inför valet av typ av modulhus. Ofta erbjuder en typ av modulhus en specifik planlösning, som inte går att ändra på genom ombyggnation. I det flerbostadshus som redan uppförts finns 1-, 2- och 3-rumslägenheter med varierande hyresnivåer. Rummen i dessa bostäder är relativt sett små. Ett exempel är en lägenhet på 44 kvadratmeter, med tre rum, som kostar 10 000 kr per månad att hyra av kommunen.

Kommunägd bostadsrätt

Kommunen har förvärvat drygt 110 stycken bostadsrätter med i genomsnitt 3 rum och med en genomsnittlig storlek på 80 kvadratmeter. Cirka 350 personer bor idag i dessa i kommunägda bostadsrätter.

Flertalet av bostadsrätterna är mellanstora och samtidigt yteffektiva lägenheter. Här kan exempelvis en familj med flera barn som delar rum bo, alternativt flera ensamhushåll då vardagsrummet byggs om till ett sovrum och köket utgör enda gemensamhetsyta. Ett exempel är en bostadsrätt på 92 kvm, med fyra rum, som kostar 13 925 kr per månad att hyra av kommunen.

Som beskrivits ovan representerar de olika boendeformerna ett stort spann av hyreskostnader. Matchningen mellan hushåll och bostadsform görs utifrån ett antal olika faktorer, bland annat är målsättningen att hålla antalet kvadratmeter per person på eller under 17 kvm, vilket är tänkt att ge en snitthyra som hushållet kan betala utan ekonomiskt bistånd. I realiteten står sällan en bostad med exakt ”rätt” parametrar ledig vid den tidpunkt då ett hushåll anvisas till kommunen, vilket oftast innebär hyreskostnader som överstiger hushållets betalningsförmåga. Exempelvis kan ett hushåll bestående av ett par med två eller tre barn sällan klara av hyran i en liten trerumslägenhet på 44 kvm i ett modulhus om man ser till hushållets betalningsförmåga (se bilaga 2) och hyresspannet ovan.

Bilaga 4 Kommunjämförelse

Till denna tjänsteskrivelse har en jämförelse med Nacka kommuns referenskommuner Danderyd, Solna, Sollentuna, Tyresö och Täby gjorts. Referenskommunerna har fått svara på frågor gällande kostnadsutveckling för ekonomiskt bistånd och orsakerna till denna samt vilka framgångsrika arbetssätt kommunen har inom ekonomiskt bistånd och för etablering och egen försörjning. Frågorna har ställts skriftligen och diskuterats i telefonintervjuer, samtliga referenskommuner har inte haft möjlighet att svara på alla frågor, men det som framkommit redogörs för i detta avsnitt.

Utöver referenskommunerna har även Stockholms stad, Gävle kommun, Värmdö kommun och Trelleborgs kommun kontaktats för att ge en bredare bild samt söka goda exempel på arbetssätt inom ekonomiskt bistånd och för etablering och egen försörjning.

Kostnadsutveckling

Stockholm stad har de senaste åren sett minskade kostnader för ekonomiskt bistånd, mellan 2015 och 2016 är kostnadsminskningen för samtliga hushåll 5,1 procent. Även antalet biståndshushåll har minskat. Orsakerna till minskningen bedöms vara det goda arbetsmarknadsläget, samt stadens aktiva arbete för att få fler att nå egen försörjning. Stockholms anger även deras samordnade arbetssätt och samlokalisering med Arbetsförmedlingen som en viktig orsak till varför de inte ser större ökning i kostnader för ekonomiskt bistånd till nyanlända hushåll då arbetssättet minimerar glappet.

Sollentuna kommun ser ökande kostnader för ekonomiskt bistånd för målgruppen nyanlända och minskade kostnader för övriga hushåll. Sollentuna har dock minskat snittkostnaden per hushåll sedan 2016 till idag och gör analysen att ökningen till största del beror på att antalet hushåll i kommunen ökat i och med mottagandet av nyanlända. Glappet utgör enligt Sollentuna kommun inte en avgörande orsak till kostnadsökningen.

Solna stad ser en viss ökning av kostnaden för nyanlända hushåll och en minskning av övriga hushåll inom ekonomiskt bistånd. Solna gör bedömningen att det är glappet som utgör den främsta orsaken till kostnadsökningen. Vid årsskiftet var glappet för nyanlända i Solna stad cirka tre månader. De nyanlända hushållen behöver ekonomiskt bistånd under en begränsad period främst under glappet för att klara sina utgifter. Istället är det ett nytt inflöde av nyanlända som får ekonomiskt bistånd som utgör kostnadsökningen. Det mindre antal som har långvarigt behov av ekonomiskt bistånd utgörs av personer med begränsande eller ingen arbetsförmåga samt de hushåll som har höga hyreskostnader.

Tyresö kommun och Täby kommun ser en viss ökning av ekonomiskt bistånd till målgruppen nyanlända. Vid kommunjämförelsen har dessa kommuner dock inte tagit emot sin andel av nyanlända som anvisats dem, vilket de själva anger kan vara en orsak till att de inte ser större kostnadsökningar. Det kan även konstateras att Nacka tillsammans med Sollentuna är de kommuner av de jämförda som tagit emot flest nyanlända personer sett till befolkningsmängd (se tabell 1).

Tabell 1 Kommunmottagna nyanlända 2016 t.o.m. juni 2017³

Kommun	Mottagna 2016	Mottagna - sept 2017	Totalt	Mottagna i ‰ av invånartal*
Danderyd	126	71	197	5,4
Nacka	434	351	785	7,5
Sollentuna	428	226	654	9,0
Solna	343	251	594	6,8
Stockholm	3 810	3 223	7 033	7,1
Tyresö	102	119	221	3,9
Täby	186	128	314	3,9

Hyreskostnader i andra kommuner

I kommunjämförelsen till denna skrivelse uppger Solna stad att de, via den allmännyttiga bostadsstiftelse Signalisten, har två olika bostäder för nyanlända. De är flerbostadshus med tidsbegränsat lov (så kallade modulhus) och lägenheter i befintliga bostäder. Lägenheterna i flerbostadshusen med tidsbegränsat lov är 19 kvadratmeter och delas av två personer. Hyran är 5 170 kronor i månaden, vilket innebär en kostnad på cirka 3 300 kronor per kvadratmeter och år. För större hushåll i lägenheter är hyresnivån satt efter bruksvärdeshyra. Enligt bostadsstiftelsen Signalisten är en stor andel av de nyanlända i behov av ekonomiskt bistånd för att klara sin hyra och enligt kommunen är höga hyreskostnader en av orsakerna till långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Sollentuna kommun ser att det är hyreskostnader som utgör den främsta kostnadsökningen för ekonomiskt bistånd till nyanlända hushåll.

Både Tyresö kommun och Stockholm stad redogör för att de nyanlända barnfamiljer som har hyreskostnader i den storlek att de kan försörja sig på de statliga ersättningarna, inom en fyramånaders inte längre söker ekonomiskt bistånd. Det är endast initialt och på grund av glappet som dessa hushåll ansöker om ekonomiskt bistånd. Hushåll med höga hyreskostnader har dock ett fortsatt behov av ekonomiskt bistånd som kompletterande inkomst för att kunna betala sina hyror.

Värmdö kommun är ett exempel på en kommun som valt en annan typ av modell för hyressättning. Värmdö kommun prioriterar att hyran ska kunna betalas utan att den nyanlände behöver ansöka om ekonomiskt bistånd från kommunen. Värmdö kommun sänker därmed hyrorna så att de nyanlända som har alla statliga ersättningar och bidrag på plats, klarar sin försörjning utan ekonomiskt bistånd från kommunen. Hyressättningen gäller oavsett boendeform och även om produktionskostnaden i vissa fall överstiger hyresbeloppet.

³ Uppgifter baserade på Migrationsverkets Kommuntal 2017 och mottagna 2016 och 2017, <https://www.migrationsverket.se/download/18.4100dc0b159d67dc6143352/1503035972664/Kommuntal+och+mottagande.pdf>

Av kommunjämförelsen kan konstateras att de intervjuade kommunerna anger att glappet och hyreskostnader är de två främsta orsakerna till nyanländas behov av ekonomiskt bistånd, vilket även är två avgörande orsaker till Nacka kommuns kostnadsökning av ekonomiskt bistånd.

Stockholm stad framhåller att deras arbetsmarknadsinsats Jobbtorg Stockholm har varit framgångsrik. Jobbtorg Stockholm erbjuder stöd och coachning till arbetslösa med social problematik eller försörjningsstöd, genom till exempel rådgivning, arbetsträning, praktik, kortare yrkeskurser och matchning mot jobb inom både näringslivet och i Stockholms stads verksamheter. En del i detta är stadens aktiva satsning på Stockholmsjobb, vilket innebär att de som står långt ifrån arbetsmarknaden kan erbjudas visstidsanställningar inom kommunens egna verksamheter.

Solna stad har en arbetsökarverksamhet motsvarande Jobbtorg för de som snabbare vill ut i arbete, kommunen arbetar där med de som står närmare arbetsmarknaden för att få dessa till ett jobb även under etableringsprogrammet. Solna uppmuntrar även till extraarbete under etableringsperioden så länge detta inte krockar med etableringsinsatserna.

Gävle kommun har en samordnad arbetsprocess i mötet av de nyanlända. I processen ingår Socialtjänsten, Arbetsmarknadsenheten, svenska för invandrare (SFI) och Arbetsförmedlingen. Tidigare stod aktörer långt ifrån varandra men nu samlas all personal inom dessa verksamheter med jämna mellanrum för problemidentifiering och arbetar i arbetsgrupper för att lösa identifierade problem. Utöver detta samlokaliserar SFI, kommunen och Arbetsförmedlingen för att möta de nyanlända. Utöver detta framhåller Gävle kommun att den instiftade styrgrupp, med företrädare från kommunens berörda enheter, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och regionen, förbättrat samordningen och att samtliga aktörer nu har samma linje i det fortsatta arbetet.

Trelleborgs kommun har sedan januari 2017 en automatiserad handläggningsprocess för ekonomiskt bistånd för att uppnå en effektivare myndighetsutövning. Efter automatiseringen har Trelleborg lyckats få allt fler i arbete och då särskilt personer i de målgrupper där de innan inte varit framgångsrika. Därutöver har Trelleborgs kommun minskat de löpande kostnaderna för ekonomiskt bistånd från digitaliseringen i december 2016 till juli 2017 med 5,4 procent. Nacka kommun planerar nu en liknande automatisering vilken beskrivs närmare i avsnitt 4 (Åtgärder för att begränsa kostnader för ekonomiskt bistånd).